

In welke mate strookt het lesmateriaal van de faculteit geneeskunde UGent met de eindtermen voor de basisarts? Welke kennis wordt door de studenten 3^e master geneeskunde actief herhaald?

Yasmien Depaepe, Prof. Dr. Alain Verstraete
Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Gent

Inleiding

In mei 2013 werd het Hercules-project geïntroduceerd aan de studenten uit 3^e master geneeskunde (academiejaar 13-14) aan de Universiteit Gent. Hercules is een online database die vrijwel alle cursussen uit de basisopleiding geneeskunde verzamelt en is ontwikkeld door studenten [1].

Dit onderzoek heeft tot doel om aan de hand van Hercules een inventaris te maken van de mate waarin de eindtermen van de basisarts in de basisopleiding geneeskunde aan de Universiteit Gent aan bod komen. Dergelijke oefening is nog nooit eerder gebeurd, maar de hervorming van de basisopleiding geneeskunde van zeven naar zes jaar maakt grondig onderzoek van het curriculum noodzakelijk. Daarnaast wordt ook onderzocht welke leerstof actief herhaald wordt door de studenten uit 3^e master geneeskunde en op welke manier de zesde jaar studenten dit doen.

Methodologie

De eindtermen voor de basisarts staan gedefinieerd op de website UGent.be/ge. Aan de hand van de criteria in hoofdstuk III en IV zullen we per orgaanstelsel nagaan in hoeverre de eindtermen van vijftien vakgebieden aan bod komen in het cursusmateriaal van de basisopleiding. Per discipline wordt een gemiddeld percentage berekend.

Om het studeergedrag van studenten geneeskunde in het zesde jaar van hun opleiding te analyseren, werden de gebruiksgegevens van de studenten in de database Hercules bijgehouden tussen 8 april 2014 en 7 februari 2015. Er werd een vragenlijst gedistribueerd aan alle studenten uit 3^e master geneeskunde in beide academiejaren. Daarnaast werd in elk academiejaar een focusgroep, met telkens 10 studenten uit 3^e master geneeskunde, georganiseerd om de resultaten uit de vragenlijsten te valideren.

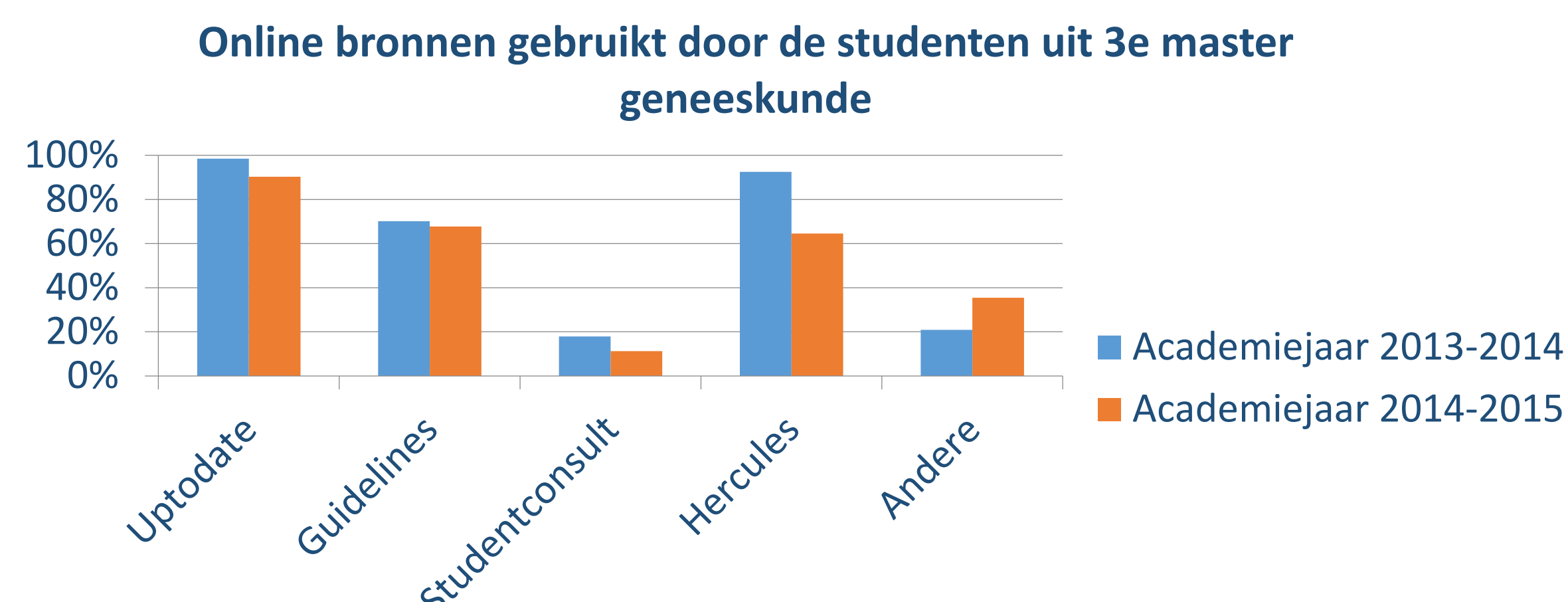
Resultaten

Gemiddeld komt 95% van de geëvalueerde eindtermen van de basisarts aan bod in het cursusmateriaal van de Universiteit Gent. We zien vooral dat er hiaten zijn in de leerstof van hoofd en hals waarbij slechts 90% van de eindtermen besproken wordt. De eindtermen van de vakgebieden endocrinologie en bloed en bloedvormende organen komen volledig aan bod tijdens de basisopleiding (Tabel 1).

Tabel 1. Overzicht van het gemiddelde per vakgebied van de mate waarin de eindtermen van de basisarts aan bod komen in de basisopleiding geneeskunde aan de Universiteit Gent

Vakgebied in de geneeskunde	Gemiddelde
Hart en bloedsomloop	97%
Ademhalingsstelsel	95%
Spijsverteringsstelsel	96%
Nier en urinewegen	96%
Bloed en bloedvormende organen	100%
Endocriene klieren	100%
Beenderen, gewrichten en bindweefsel	98%
Hersenen en zenuwen	93%
Hoofd en hals	90%
Oor-neus-keel	94%
Ogen	97%
Huid en bindweefsel	94%
Gynaecologisch stelsel	95%
Psyche	92%
Algemene infectieziekten	98%

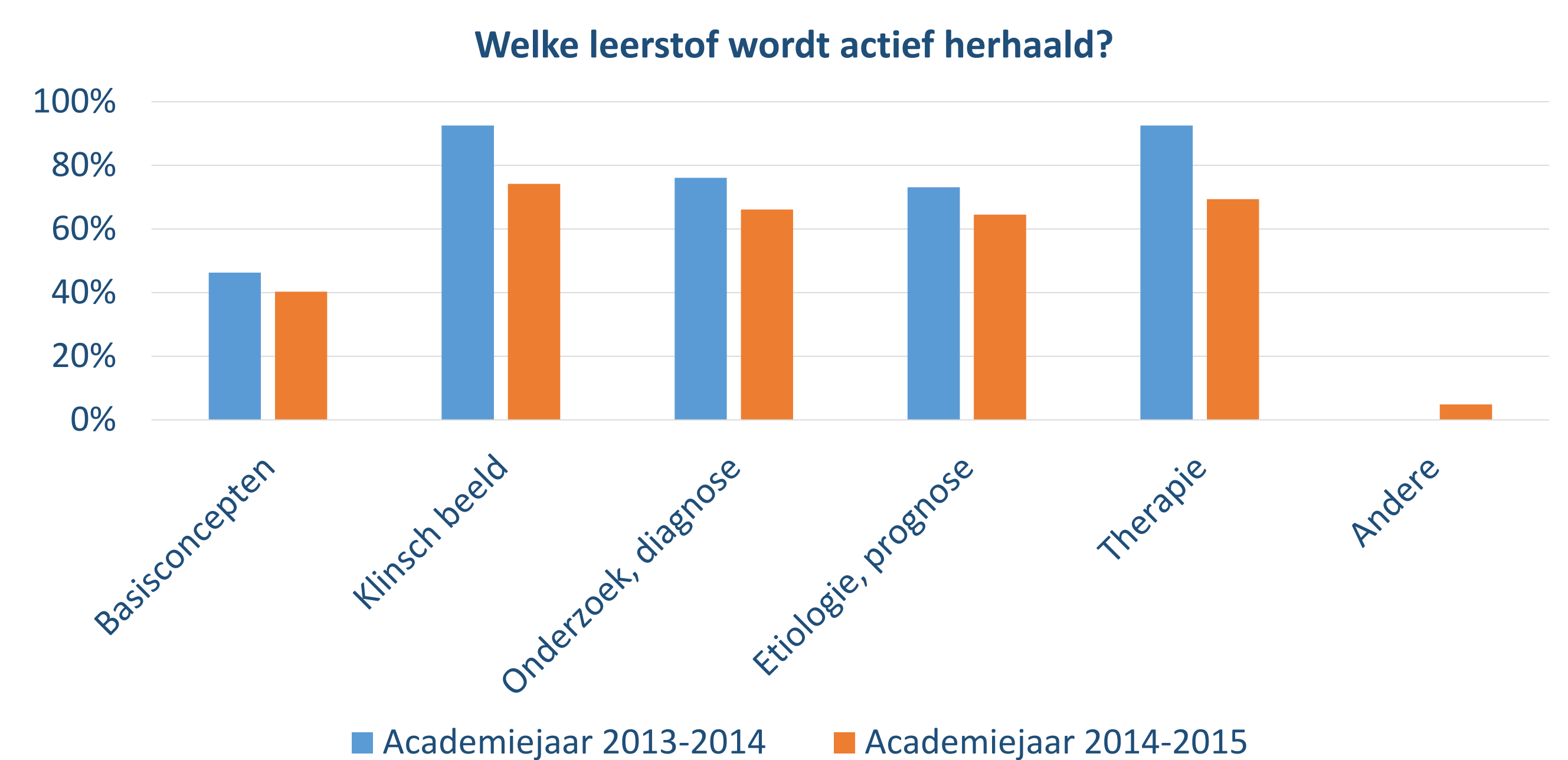
Studenten uit 3^e master geneeskunde aan de Universiteit Gent maken vaak gebruik van Hercules maar ook van andere online bronnen zoals Uptodate, Guidelines en Pubmed (Figuur 1). Ze gebruiken Hercules vooral bij het schrijven van een casus. De studenten uit academiejaar 14-15 geven aan dat zij Hercules aanwenden bij de voorbereiding op het geïntegreerd klinisch eindexamen.



Figuur 1. Vergelijking tussen beide academiejaren wat betreft het gebruik van online bronnen door studenten uit 3^e master geneeskunde (%)

Ook de professoren van de opleiding geneeskunde hebben toegang tot de database en maken hier gebruik van. Hun aandeel in het gebruik is helaas slechts 1,3%.

In beide onderzoeksgroepen blijken de cursussen gastro-enterologie en cardiologie uit het vierde jaar van de opleiding het vaakst geconsulteerd te worden in Hercules. Wanneer de studenten een zoekopdracht uitvoeren in Hercules zien we dus dat zij voornamelijk de klinische cursussen uit de masterjaren online consulteren. Dit komt omdat zij het klinisch ziektebeeld en de therapie van de aandoeningen die aan bod gekomen zijn tijdens de stage actief willen herhalen (Figuur 2). Bij een individuele zoekopdracht wordt in 86% slechts één cursus bekeken. De studenten bepalen op voorhand welke bron zij zullen raadplegen. Ze geven daarbij de voorkeur aan bronnen die de meest recente kennis en informatie weergeven.



Figuur 2. Vergelijking tussen beide academiejaren wat betreft de leerstof die actief herhaald wordt op stage in het zesde jaar van de opleiding (%)

We zien dat 67% van de studenten in academiejaar 13-14 en 70% van de studenten in academiejaar 14-15 de geziene leerstof uit de basisopleiding vooral actief herhalen tijdens de stage-uren (gemiddeld tussen 8u en 18u). Dankzij Hercules zullen de studenten meer herhalen tijdens het academiejaar en niet alleen in de voorbereiding op de examens. Hierdoor ontwikkelen de studenten een duurzame kennis van de materie. De mate waarin de studenten de leerstof actief herhalen tijdens de stages is afhankelijk van de dienst waarop men stage doet, de stagebegeleider en de persoonlijke interesse of tekortkomingen op vlak van kennis in bepaalde vakgebieden.

De studenten hebben het gevoel dat ze de meeste eindtermen gezien hebben in de basisopleiding maar dat ze deze theoretische kennis in de praktijk moeten inoefenen vooraleer ze de inhoud goed beheersen.

Discussie en aanbevelingen

In de toekomst moet ervoor gezorgd worden dat online applicaties in de basisopleiding, zoals Hercules, zoveel mogelijk aangepast worden aan de noden van de studenten en dient de inhoud elk jaar geactualiseerd te worden. Bovendien moet men kijken hoe Hercules het best in de basisopleiding geïmplementeerd kan worden. Het is belangrijk dat er rekening gehouden wordt met de eindtermen van de basisopleiding wanneer men bij de hervorming van de 7-jarige naar 6-jarige opleiding de leerstof wil comprimeren en integreren. Toch is het ook nodig om de eindtermen te actualiseren: zijn alle huidige eindtermen nog van belang voor de huidige basisarts?

Conclusie

We zien dat de studenten uit het zesde jaar van de opleiding de leerstof uit de basisopleiding actief herhalen tijdens de stages. Tegenwoordig gebruiken zij hiervoor steeds meer gedigitaliseerde bronnen vanwege de efficiëntie waarmee de meest recente informatie en kennis opgezocht kan worden.

Deze studie liet toe om op een kritische manier het curriculum te evalueren. Hierbij werden enkele zwaktes geïdentificeerd. Naar de toekomst toe moeten de hiaten in het cursusmateriaal weggewerkt worden zodat de studenten die de basisopleiding doorlopen hebben alle eindtermen beheersen.

Referenties

1. Dhaese S., De Vos M., and De Rouck R., *Integration in education, a student's input: Hercules*. Poster sessie gepresenteerd op Studenten Onderzoeks Symposium, Studentenraad Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen. 2013: Faculty of Medicine and Health Sciences, University of Gent.